

A Dugonics-Társaság első őszi fölölvásó ülése

(A Delmagyarország munkatársától) A Dugonics-Társaság vasárnap délután 16 órai kezdettel fölölvásóülést tartott, amelyet Várady Imre dr. professzor, a Dugonics-Társaság elnöke nyitott meg.

Az elnöki megnyitó ráért arra, hogy a Dugonics-Társaság öthónapos szünet után újból folytatja kulturális tevékenységét és a mai nehéz idők ellenére minden hónapban megtartja fölölvásó üléseit, sőt, ha lehet, még sürűbben akar üléseket rendezni. Utalt az európai eseményekre és Lengyelország szomorú sorsára, majd arra, hogy most északi nyelvokaink felé száll nemzetünk aggodalmas szeretete s ez a rokonérzés éppen szombaton jutott ünnepies kifejezésre Szegeden, a finn-ugor nap megrendezésével kapcsolatban. Ezután országnak helyzetéről beszélt:

— A kísértések Scyllai és Charybdis között fut nemzetünk hajója — mondotta —, majd kifejtette, hogy a mostani nehéz időkben az egész ország népének helyén kell állnia és támogatnia kell nemzetünk hajójának bölcs kormányosát minden törekvésében. A nagy baráti nemzet, Itália példája kell szemünk előtt lebegjen, amikor belsőleg megerősödvé, lábhoz tett fegyverrel várjuk a helyzet kialakulását.

— A házáért meghaltnudást nem kell senkitől sem tanulnunk — folytatta Várady professzor —, de a házáért élni, dolgozni, verejtékezni türe és küzdeni is kell.

A professzor itt ismét Olaszországot állította követendő példaképül hallgatósága elé, majd ráért arra, hogy a Dugonics-Társaság is fokozott mértékben akar dolgozni; bejelentette, hogy a társaság szombati igazgatósági ülésén elhatározta, hogy a jövőben háromhetenként tartanak fölölvásó üléseket. A programot úgy állítja össze, hogy minden elhangzott szóból a szellem ereje gyarapodjék, hogy magyarságunkban szilárdabbakká váljunk és nemcsak hagyományaink szellemével teljék el a lelkek. Végül hangsúlyozta, hogy a nemzet fölött áll a fajiságnak és a népiségnek, mert asszimiláló ereje egyéni olvasztja a különböző népeket. A nemzet nem vér, nem faj, hanem gondolatközösség, az eszmék, eszmények és hagyományok közössége.

A nagyhatású és lelkes tetszéssel fogadott megnyitó után Forray J. Sándor vendégelőadó a régi pénzekről és a magyar régipéngyűjtésről beszélt. Elmondotta, hogy Kr. e. 700 táján találták föl ezt az ötletes csereeszközt, egyesek szerint a görög Argosban, mások szerint Kisázsiaiban, Libiában, vagy Perzsiában. Az első pénzek négyzetesek, fémlemezek voltak, később jöttek rá, hogy a kerek forma sokkal célszerűbb. A görögök a pénzgártás terén is remekműveket készítettek, a rómaiak már kevésbé művészi, de kiterjedt világbírodalmuknál fogva sokkal többféle pénzt csináltak.

A nagy hozzáértéssel és lelkes műgyűjtői szeretettel fölépített előadás további részében Forray J. Sándor a magyar numizmatika szakirodalmáról beszélt, amely 140 évre nyúlik vissza, a pénzgűjtés azonban nálunk is közel 350 éves. Az első ismert magyar pénzgűjtő tudós Zsambóky János volt 1578-ban s nagyszerű gyűjteménye Rudolf császár tulajdonába ment át, aki maga is pénzgűjtő volt és nem vetette meg a gyűjtésnek ezt a módját sem... Beszélt még Nádasdy Ferenc gróf gyűjteményéről, majd az erdélyi régi pénzekre tért rá és hangsúlyozta, hogy a magyar pénzverés történetében első hely illeti Erdélyt. Az erdélyi fejedelmek művészi pénzdarabjai tiszta nemzeti szellemben, magyaros stílusban és fejlett technikával készültek. Megemlítette, hogy Báthori Zsigmond, Erdély fejedelme még így nevezte magát az általa veretett pénzeken: Moldova és Havasföld fejedelme, az erdélyi fejedelmi cím mellett...

Végül a régi érmékről emlékezett meg és fölsorolta a szegedi érméket, amelyek a XX. század elejéig megjelentek. A közönség az előadást színtelen tetszésnyilvánítással köszönte meg.

A délután kiemelkedő eseménye Sik Sándor előadása volt, aki szegedi verseiből olvasott föl néhány visszacsendülő, népi muzsikával telve, a katolikus gondolat eszményi fényében ragyogó, megkapóan szép költeményt. Újabb, szegedi vonatkozású költeményei közül valóságos gyöngyszemek: »Alattam a végtelen Alföld» és a »Szegedi óda«. Az előbbinek bensőséges, népies ríműsai, az utóbbinak otthonos szeretete és nagy-nagy emberszeretete egy muzsikál, mint népi motívumokból és katolikus, egyházi dallamokból szőtt áhitatos rapszódia... Halk, mélabus hangulatával is megrázó volt az »Átokházi ózikek«, a »Tiszayirág« című kis költeményben pedig annyi

a hullámzó melódia, csobogó ritmus, hogy szinte hallja az ember a szöke Tisza lassu, méltóságos haladását Istentől szabott célja felé. A fegyelmezett, tisztalelkű Istenszolgája, a katolikus eszme diadala énekel a »Csordulj ostarle« című allegorikus költeményében s elbájoszó lelki egyszerűség, derű csendül a »Cinege« című vers visszatérő ri-

meiből, dallamos sorából.

A közönség kitörő lelkesedéssel, percekig ünneplő a színesszavú papföltőt, akinek néhány »némszegedi« versét kellett ráadásul elszavalnia. A Dugonics-Társaság első őszi ülése Sik Sándor verseinek fölemelő hangulatában, 17 óra után ért véget.

HIREK

— A központi egyetem előtt állítják föl Kiss Albert mellszobrát. Ismeretes, hogy a Turul-Szövetség hónapokon keresztül tartó gyűjtési munkával elkészítette Sostai Herváth Etel szobrászművésznel néhai Kiss Albert egyetemi tanár mellszobrát és annak föllállításának engedélyezését kéri a várostól. A hétfő déli referáló ülésen bemutatták a szobrot és Csallány Dezső muzeumigazgató, valamint Vágó Gábor szobrászművész úgy nyilatkoztak, hogy a szobor művészi szempontból kifogástalan és az egyetem előtt jobboldalt levő parktűkőre a szobor föllállítása szempontjából nem kifogásolható. A terv szerint november első napjaiban kerülnek föllállításra a szobor. Erre az ünnepségre többen eljönnek Kecskemétről, miután néhai Kiss Albert egyetemi tanár kecskeméti születésű volt. Az egyetem tanácsa szerdán dönt a szobor föllállításának engedélyezéséről. Itt írjuk meg, hogy október 29-én, szombaton Varga József iparügyi miniszter Szegedre érkezik és a Turul-Szövetség domínusává avatják. Szó van arról is, hogy ugyanezen a napon leplezik le Kiss Albert szobrát.

— A Turul-Szövetség követtábor. Vasárnap nagyszámú közönség jelenlétében tartotta meg a Turul-Szövetség ezévi 15-ik jubileumi követtáborát a bölcsészeti kar előadótermében. A követtábor beszámolója 10 órakor kezdődött; résztvettek Baló József dr. egyetemi tanár az egyetem rektora, Ditrői Gábor dr., Farkas Béla dr. és Gelei József dr. egyetemi tanárok. Gelei József dr. magister nagyhatalú beszédet mondott a Turul hivatásáról, céljairól. Beszélt arról, hogy a mostani történelmi időkben a magyarságnak is a nyilvánosság elé kell hoznia revíziós követeléseit. A békes korszak a lengyel-német háborúval végetért; a magyarságnak is a teltek mezejére kell lépnie. A magister-egyetemi tanár beszédét nagy tetszéssel fogadta a közönség. A beszéd után a kerületi vezérek mondták el beszámolójukat.

— A hősi emlékművek kötelező fölülbírlata. A belügyminiszter köriratot küldött a városok polgármesteréhez, amelyben hivatkozik a Kultuszminisztérium leiratára, amely szerint gyakran előfordul, hogy az emlékművek nem kerülnek a bírálóbizottság elé, mielőtt elhelyeznék őket. A belügyminiszter figyelmeztet arra, hogy 1934-ben rendeletet adtak ki, hogy akár egyes közületek, akár testületek emlékművet készítenek, be kell mutatni a tervet a hősi emlékművek bírálóbizottságának. Miután az országban több helyen előfordult, hogy művészietlen és izléstelen emlékművek készültek fölülbírlás nélkül, a jövőben illetékes szervek szigorúan ellenőrzik majd az ilyen emlékművek fölülbírlását.

Főlemeltek a zsidók vagyonadó-kivetését Németországban

Berlin, október 23. A német távirati iroda jelenti: A múlt év novemberében egymilliárd bírodalmi márka vagyonadót vetettek ki a németországi zsidókra. A kivétel arányát annak idején a vagyon 20 százalékában állapították meg. A fizetési kötelezettség csökkentését, vagy emelését attól tették függővé, hogy a befizetés az egymilliárd márka megfizetése-e, vagy alatta marad. Az eddigi befizetésekkel látható, hogy az egymilliárd márka összeget nem fogják elérni. A pénzügyminiszter ezért rendeletet adott ki, amely a fizetési arányszámot a vagyon 25 százalékára emeli föl.

Az 5 százalékos különbözethöz eredő összeg befizetésének határideje november 15-ike.

Az idő A Meteorológiai Intézet jelenti 22 órakor. Időjelölés: Mérsékelt szél, sok helyen, főleg a keleti megyékben megcsö és köd. A hőmérséklet alig változik.

— Az olyan egyéneknek, akiknek belurülése elégtelen s ezért emésztésük meg van zavarva és éjjel nem tudnak aludni, ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet elgyomorra inni. Kérdezze meg orvosát!

— Külön motorvonatok közlekednek Mindenszentekkor a belvárosi temetőbe. Mindenszentek napjára való tekintettel november 1-én a MAV Szeged-pályaudvar és a belvárosi temető melletti 313. számú őrház között motorvonatokat helyez forgalomba. A motorvonatok Szeged-pályaudvarról: 13.43, 14.35, 15.05, 15.30, 15.55, 17.14, 17.36 órakor indulnak. A 313-as számú őrházról visszaindulnak: 13.54, 14.46, 15.15, 15.41, 16.06, 13.38, 17.25, 17.48 órakor. A két állomás közötti menetidő 9 perc; a menetérti jegy ára 40 fillér. A motorvonatokon az egyéni kedvezmények is érvényesek. A vonatok egyébként a 313-as őrházról Szegedig is igénybevehetők és ebben az esetben a jegy ára 16 fillér.

— Elpusztult Chopin szíve Varsó ostroma alatt. Zenei körökben nagy sajnálkozást keltett, hogy Chopin szíve Varsó ostroma alkalmával elpusztult. A város többnapos ostroma alatt lövedék érte a Szent Kereszt-templomot is és szétrombolta azt a holtívet, amelyben a nagy lengyel zeneköltő szívét tartalmazó ezüstdoboz volt befalazva.

— Tápai Antal elkészíti Tömörkény István szobrát. A Móra-szobor elkészítése és föllállítása után Tápai Antal, az ismert nevű szegedi szobrászművész hozzáfogott, hogy a város nagynevű fiának; Tömörkény István irónak is elkészítse a mellszobrát. Tápai Antal a szobrot a muzeum előtt szeretné elhelyezni, hogy a Móra-szoborral szimmetrikus lépcsőzeti beszőgellésben álljon. A rendkívül tehetséges fiatal szobrászművész a szoborért a várostól esúpan annyit kérne, hogy egy darab földön fölépíthesse műtermét, ahol művészi hivatását zavartalanul gyakorolja.

— Tört aranyát, ezüstjét adja el Tóthnál.

PÁRSI NAGY ÁRUHÁZ RT.

SZEGED, CSEKONICS és KISS-UTCA SAROK

HAZTARTÁSI PAPIRÁRU:

AGIS rajzszeg 1-es 1 doboz 100 drb	—14
Légyvédő fekete papír 70 cm széles 1 m	—18
Nemzeti rajzszeg 1-es 1 doboz 100 drb	—18
Papírszönyeg 10 cm széles 1 méter	—18
Sötétkék légyvédő papír 65x180 cm 2 iv	—22
Sötétkék légyvédő papír 65x90 cm 4 iv	—22
Papírtálca 0-ás 35 darab	—24
Mignon hüvely 1-es 130 drb	—24
Papír tortalap 10 drb	—24
Csomagoló papír fehér 3 iv	—24
Csomagoló papír barna 3 iv	—24
Színes falvédő papír 3 méter	—24
Színes állvány papír 7 drb	—24
Hentes csomagoló papír 6 iv	—24
Barna fedelű beírókönyv 16 lapos 5 drb	—24
Pépita fedelű naptáros notesz 3 drb	—24
Színes vagy fehér levélpapír borítékkal 10 drb	—24
Légyvédő fekete papír 50x100 cm-es 2 drb	—30
Kék nyomású papír falvédő 2 drb	—28
W. C. papír 150 lapos fehér 3 csomag	—44
Sima szélű hófehér papírszalvéta 30x30-as 200 drb	—88